

Motion till riksdagen

1989/90:Kr526

av Jan Hyttring m.fl. (c)

Stödet till idrotten

Inledning

Idrottsrörelsen, vår största folkrörelse, växer och engagerar allt fler i en bred och landsomfattande verksamhet. Inom idrotten ges utövare i alla åldrar tillfälle till en meningsfull fritid, som aktiva eller ledare. Där ges tillfälle för alla att utöva sin idrott/sport på den nivå som passar, som motionär eller elitutövare. Enligt presenterade utredningar växer ungdomens, men även de äldres, engagemang inom idrotten snabbt. Tillväxten är dock mest markant bland flickor i åldern 7–20 år. Trots det stora utbudet av aktiviteter som konkurrerar om ungdomarnas fritid söker sig allt fler till idrottsföreningarna för att få kamratskap och tillfälle till en meningsfylld fritid.

Idrottsrörelsen beräknas engagera 450 000 ideellt arbetande ledare, som lägger ner ca 135 miljoner arbetstimmar på att organisera uppemot 7 miljoner aktiviteter varje år. I genomsnitt blir det fler än 19 000 aktiviteter varje dag året runt.

Om en ekonomisk värdering av ledarnas arbete skulle göras och ersättningen skulle vara densamma som en fritidsledares timlön kan värdet uppskattas till 10 miljarder kronor per år inkl. sociala avgifter.

Ideellt arbete i föreningslivet

Som vi inledningsvis har påvisat är de ideellt arbetande ledarna en omistlig tillgång för föreningslivet och samhället. Samhällets uppskattning av detta arbete tar sig inte alltid synbarligt uttryck i form av bättre möjligheter att bedriva ideellt arbete. Alla som arbetar ideellt vet att det nästan alltid är förknippat med personliga ekonomiska uppoffringar. Enligt centerns mening bör samhället stödja och uppmuntra ideella insatser i föreningslivet. Riksdagen bör därför ge regeringen i uppdrag att framlägga förslag till ekonomiska stimulansåtgärder för ideellt arbete. Den aviserade omläggningen av skattepolitiken innebär av vad som hitintills är känt ökade administrativa arbetsuppgifter, som framförallt kommer att drabba ledare i mindre föreningar. Detta kommer att få till följd att mindre tid kan disponeras för viktiga ledaruppgifter. Enligt centerns mening måste därför stor hänsyn till ledarnas arbetssituation tas när riksdagen utformar den framtida skattepolitiken.

Bidrag till lokal ungdomsverksamhet

Mot. 1989/90

Kr526

Det finns stor enighet om att barn- och ungdomsorganisationerna spelar en stor och betydande roll för att uppnå de av riksdagen uttalade ungdomspolitiska målen att utveckla demokratin, stimulera samhällsengagemang, skapa samhällsmiljöer, öka jämlikheten och skapa samhörighet. Idrottsrörelsen spelar här en stor och avgörande roll för ungdomarnas engagemang och ca 80% av stödet till lokal ungdomsverksamhet tas i anspråk av idrottsföreningar. Den höjning av stödet som nu föreslås är allt för liten för att ge möjlighet till upprätthållande av denna ungdomsverksamhet. Förslaget till höjning stannar vid drygt en krona per sammankomst.

Centern föreslår att stödet ökas från nuvarande 12 till 24 kr. per sammankomst, vilket tillför idrottsrörelsen 80 milj. kr. utöver nuvarande stöd vid oförändrat antal lokala aktiviteter.

Folkrörelserna och nya skatteregler

Genom nu genomförda beslut om skattepolitiken för 1990 och förslag till kommande förändringar för 1991 kommer de ideella folkrörelserna att drabbas av mycket stora kostnadshöjningar för sin verksamhet. Kostnadshöjningarna är av sådan storleksordning att utan kompensation för dessa kommer inte folkrörelserna att kunna fortsätta med en bred och för samhället mycket viktig verksamhet. En bättre lösning för både folkrörelserna och samhället torde vara att behålla de regler som nu gäller beträffande sociala avgifter, skattefria ersättningar och högre gräns för beskattning av erhållna priser. Enligt centerns uppfattning skall riksdagsbeslutet om införandet av höjd moms på restaurang- och hotelltjänster rivas upp och skattenivån återföras till tidigare nivå. I en särskild motion kräver centern att en parlamentarisk utredning tillsättes med uppdrag att skyndsamt föreslå åtgärder för bättre finansieringsmöjligheter av folkrörelsernas verksamhet och därvid särskilt beakta möjligheterna till finansiering genom spel och lotterier.

Statens anslag till Sveriges Riksidrottsförbund

Centern föreslår att Sveriges Riksidrottsförbund beviljas ett anslag av 450,6 milj. kr. till verksamheten 1990/91. Vårt förslag innebär en anslagsförstärkning med 98,1 miljoner kronor utöver vad regeringen har föreslagit. Av anslaget avses 80 milj. kr. användas till höjningen av det lokala aktivitetsstödet. Resterande anslagsförstärkning ger bättre möjligheter till satsningar på funktionärsutbildning och utveckling, ökad satsning på distrikts- och specialförbund samt för jämställdhetsarbete inom idrotten.

Centern anser att de tre huvudprogrammen Ungdom–Motion–Tävling är mycket angelägna för idrottsrörelsens utveckling och de bör tilldelas erforderliga resurser för genomförande. Vi har tidigare i motioner till riksdagen påpekat att den ökade självfinansieringen hos specialförbunden till stor del sker genom ökade medlems- och deltagaravgifter, vilket minskar tillgängligheten främst för ungdomar.

Ofta talas det om idrottens goda möjligheter till finansiering genom reklam- och sponsorsinkomster. Av Riksidrottsförbundets redovisning fram-

går att sådana inkomster fördelar sig mycket ojämnt bland förbunden. Det är 42 av totalt 61 förbund som har en självfinansiering som understiger 50 % och däribland finns inget av de förbund som har goda möjligheter till andra inkomster än medlemsavgifter och samhälleligt stöd.

Mot. 1989/90

Kr526

Ridsporten

De tre organisationerna inom ridsporten som erhåller bidrag genom Riksidrottsförbundet som utanförstående organisationer har samtliga en stor och omfattande ungdoms- och utbildningsverksamhet, som enligt centerns mening bör komma i åtnjutande av större ekonomiskt bidrag. Huvuddelen av de aktiva utövarna är unga flickor, som oftast inte har tillgång till annan fritidssysselsättning.

Ridfrämjandet, som är den största organisationen, har idag 170 000 medlemmar, varav 120 000 är under 25 år. Ridfrämjandet ansvarar för den breda och övergripande ridverksamheten på alla ridskolor och ridklubbar i landet. Ridfrämjandet svarar även för utbildningen av instruktörer, ungdomsledare och klubbfunktionärer. Främjandets handikappanpassning fortsätter och intensifieras med en verksamhet som omfattar ca 3 000 handikappade ryttare. Genom ridfrämjandet fördelas även medel till lokala ridklubbar för bygande av mindre anläggningar.

Handikappidrott

Idrott kan bedrivas på många olika nivåer. Den kan genom sin mångfald anpassas till den enskilde individens önskemål och förutsättningar. För handikappade människor utgör idrotten en fantastisk möjlighet till inte bara fysisk utan också psykisk rehabilitering. Sjukvården når med sina rehabiliterings- och hjälpmedelsprogram fram till det läge där bästa tänkbara fysiska förutsättningar föreligger för den enskilde handikappade att fungera i samhället inom de individuella möjligheternas ram. Erfarenheterna visar dock att enbart den fysiska återanpassningen inte är tillräcklig för den rehabilitering som krävs för ett aktivt liv. Det har visat sig att idrottslig verksamhet i en krets av människor med liknande eller svårare handikapp än man själv har mycket snabbt skapar vilja att försöka förbättra sin situation, självrespekt, självförtroende och aptit på ett utåtriktat liv. Effekterna för samhället är lägre vårdkostnader och inte sällan också lägre bidragskostnader, eftersom en aktiv person också försöker finna en plats på arbetsmarknaden.

Handikappidrotten är idag en erkänd och respekterad del av den svenska idrottsrörelsen. Genom sina insatser har handikappidrotten under 80-talet bidragit till att attityderna till de handikappade i allmänhet förbättrats, inte minst genom att vissa former av handikapp har avdramatiserats. Fortfarande återstår det dock, enligt centerns mening, mycket att göra innan målet, en total integrering av de handikappade i samhället och i den ordinarie idrotten, är uppnått. Ett viktigt steg på vägen mot en sådan integrering inom idrotten är att utnyttja de möjligheter som finns att låta handikappade och andra ungdomar tävla mot varandra i de grenar där handikappet i sig inte utgör något hinder. Enligt centerns mening måste det vara tekniskt möjligt för handikappade att delta i idrottens utbud och att detta inte skall kosta mer än för icke

handikappade. Hjälpmedel för fritid och idrott skall subventioneras så att kostnaderna kan jämföras med de som gäller för motsvarande aktiviteter för icke handikappade. Rätten till färdtjänst/riksfärdtjänst bör utökas när det gäller deltagande i idrottsaktiviteter främst för synskadade, rörelsehindrade och utvecklingsstörda.

Mot. 1989/90
Kr526

Jämställd idrott

Det inom idrottsrörelsen pågående medvetna jämställdhetsarbetet förtjänar all uppmärksamhet från samhällets sida. Specialförbundens verksamhet inom detta område bör därför ges ökat stöd inom den anslagsökning som centern föreslår. Den höjning av ambitionsnivån som markerades av att en jämställdhetsplan för 90-talet lades fram vid riksidsrottsmötet i november förra året välkomnas av centern. Riksidsrottsförbundets syfte med handlingsplanen är att klargöra målen för idrottens jämställdhetsarbete och med vilka medel dessa ska uppnås. Handlingsplanen sträcker sig över en tidsperiod av sex år. Därefter ska en utvärdering göras, vars resultat får ligga till grund för nya ställningstaganden vid riksidsrottsmötet 1995.

Idrott över hela landet

I en motion till förra riksmötet föreslog centern att regeringen skulle få i uppdrag att tillsammans med Riksidsrottsförbundet utreda förutsättningarna för ett särskilt stöd till resor som skulle utjämna kostnaderna för föreningarna oavsett var i landet tävlingar anordnas. I årets budgetproposition anför statsrådet att det bör ankomma på Riksidsrottsstyrelsen att tillse att specialförbunden genom olika åtgärder skall medverka till att skapa förutsättningar för idrott på lika villkor över hela landet. Centern förutsätter att regeringen i kommande anslagstilldelning är beredd att tillskjuta erforderliga medel så att reella möjligheter föreligger för en kostnadsutjämning framförallt när det gäller föreningarnas resekostnader.

Aktiva idrottares möjligheter till studier

Enligt centerns mening är det angeläget att underlätta för aktiva idrottsutövare att bedriva studier på gymnasie- och högskoleniva. Goda studiemöjligheter bör finnas i samtliga skolor och inte endast vid s.k. idrottsgymnasier och vissa högskolor. Genom att underlätta studierna på idrottsutövarnas hemorter kan fler skaffa sig utbildning parallellt med aktiv idrottsutövning. En mer omfattande plan för utbyggnad av möjligheterna för aktiva idrottsutövare att studera på hemorten bör enligt centerns mening presenteras av regeringen i samband med den kommande gymnasiereformen.

Åtgärder mot doping

En fortsatt intensifierad kamp mot doping är en av de viktigaste verksamheterna inom idrotten, såväl den svenska som internationella. Centern yrkar därför på det av Riksidsrottsförbundet begärda anslaget på 8 miljoner kronor.

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar höja det lokala aktivitetsstödet till ungdomsverksamheten från 12 till 24 kr.,

2. att riksdagen till E 1 Stöd till idrott anvisar 98 100 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit eller således 450 600 000 kr.,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen mot prioriterade områden inom idrotten,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att stor hänsyn till ledarnas arbetssituation skall tas när framtida skattepolitik utformas.¹]

4. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ekonomiska stimulansåtgärder för ideellt arbete i föreningar,

[att riksdagen beslutar upphäva tidigare beslut om höjd moms på hotell- och restaurangtjänster.¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att nuvarande regler för idrotten när det gäller avgifter, skattefrihet och beskattning av erhållna priser behålls även i ett nytt skattesystem.¹]

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ridsportens behov av ökat ekonomiskt stöd,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande de handikappades möjligheter till ökat deltagande i idrottsaktiviteter,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande ökat stöd till jämställd idrott,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om särskilt stöd för resekostnader i samband med idrottstävlingar,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om aktiva idrottares möjlighet till studier.²]

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till ökade möjligheter för aktiva idrottsutövare att studera vid samtliga gymnasieskolor.²]

9. att riksdagen anvisar 8 000 000 kr. för åtgärder mot doping.

Stockholm den 24 januari 1990

Jan Hyttring (c)

Stina Gustavsson (c)

Larz Johansson (c)

Marianne Jönsson (c)

Pär Granstedt (c)

Lennart Brunander (c)

Marianne Andersson (c)

Agne Hansson (c)

Karin Starrin (c)

¹ 1989/90:Sk447

² 1989/90:Ub337